

Latweefchu Nwises.

Ur angstaß Geweschanas = Kummiffiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 49. Zettortdeenâ 3schâ Dezembera 1831.

Swirbulis un winna behrni.

Kahds labß swirbulis dsihwoja ar saweem 4 behrneem kahda wezza tohrna muhri. Tad zehlehs breefiniga auka, nozruhde to muhra gabbalu, fur muhsu jauni swirbulischi sawâ lihgsdâ fehdeja, un tee jauni putni isklichde mallu-mallahm. Behdigß un noßkummis tehws gaußchi waimanaja sawu isjudduschu behrnu dehl, kam winsch wehl ne bija warrejis labbas mahzibas doht, kâ teem jadsihwo pasaulê, kâ jasargahß no spohsteem, kaffeem un metteeneem.

Bet ruddent tehws atradde wiffus sawus behrnus muischas kweefchu laukâ, fur tee lustigi ehde ar zitteem swirbuleem kohpâ. Tohs ar tehwa preeku apßweizinajis un ar teem kohpâ ehdis un paehdis, tehws isklauschinaja no itweena fewischki, kâ tam lihds schim effoht klahjees?

Wezzakais dehlß atbildeja: Kad breefinigs weefulis man bija aisrahwis, tad es behdigi un bailigi fehdeju kahdâ ehrfschu krumi, kas zell-mallâ stahweja. Bet paschâ laikâ kahds semneeks garram brauze ar pilnu rudsu maifu, kam masß zauruminsch bija, zaur fo dauds graudinu isbirre. Es uslassiju winnus lihds ar zitteem putneem un skrehju ar ween schim wesumain pak-kal. Jo fur dauds zilweki dsihwo un strahda, tur arri nabbagam ne truhst pelni un pahrtifschana, ja tas ne gribb bes darba stahweht.

Tas irr gudra mahziba, atbildeja tehws, kas to labbi wehrâ nemn, tas gan laimigi dsihwohs!

Nu apwaizaja tas sawu ohtru dehlu, kâ tam lihds schim effoht klahjees? — Labbi gan, atbildeja schis. Man ta breefiniga wehtra aisnesse ne tahlu no kahda leela frohga, fur dauds zella wibri peebrauze. Jan frohga preefschâ es atraddu daschu ausu graudinu. Tad es redseju kâ

frohdsineeka wista ar saweem zahlischeem steddelu fuhdßs kassija un sawu pahrtifschanu atradde. Es darriju to paschu, eeskrehju eeffschâ. Nu man bija pajumts un meers pee paknappas pahrtifschanas. Ugra rihtâ zehlees no meega es lihds tumsham wakkaram skrehju un teffalaju un tã es arween atraddu sawu deenischkigu maifi.

Tu effi arri fo labbu mahzijeß — teize tehws. Kas no darba ne bihtahß un ar masumu peeteef, tas ne mirß baddâ.

Bet kâ ar tew bija? tã jautaja tehws nu sawu trescht dehlu. —

Man ta warren leela auka aisdsinne kahda leela kohymanna dahrsâ, fur es peekehrohs pee kahda kohka sarrina, famehr wehtra pahrgahje. Nu pats namneeks eenahze dahrsâ, un es zer-reju, ka tas man eeraudsijis par man apschelotohs, jo es biju wahrgulis. Bet winsch garram staigaja, jo tam bija zittas warr buht behdigas dohmas, un tam ne bija wallas par man nabbadsinu apschelotees. Bet lohti gribbejahß ehst. Tad es atraddu kahdu kahparu, fo es apeshdu. Tas gan bija masß kummofinsch, bet es tomehr glahbu sawu dsihwibu un mekleju wehl zittus, kahdus atradsams, saktus, pella-kus un reibus — un es peetiffu ar teem.

Tas bija pareisi, teize tehws, jau pee laikâ mums buhs peeraddinatees pee passikta ehdeena. Kad pehz labbaka barriba rohnahß, tad jo preezigi buhsim.

Uk, tehws, to es pats pehz ar preeku redseju. Jo kad sirneem pahstti auge, tad es lassiju sirnischus, pehz ohgas un farkanas kesbehres. Kuyla kohkâ appafsch lappahm es fehdeju un biju laimigs.

Bet tu, mans pastarin, teize tehws us janaku dehlinu, — kâ tu effi dsihwojis fweeschâ pasaulê, tu wehl ne mahzeji spahrndß skreet? —

Es wehl biju bes spehka un bes gudribas, kad auka man zaur basnizas tohrni pascha basniza eesweede. Ra nomirris es nofrittu ne tahlu no altara. Es pehz gan atmohdohs, bet kahda bailiba man usgahje, kad laudis fanahze basniza un mahzitais us kanzeli kahpe. Es paslehphohs kahda faktina. Bet nu es dsirdeju tohs wahrdu: Ne weenam ne buhs ismiffetees, jo Deews par wisseem gahdajoh, winsch apgehrbjoh pufkes, winsch barrojoh putnus — ne swirbulis semme krihtoh bes winna sinna. Schee wahrdi man eedrohshinaja un eepreezinaja un es dohmaju pats pee sewim: Deews man arri apgahdohs. Nedst, tad peelihde pee man kahds sirneklis; fo es faheru. Pehz es atraddu kahdu muschu un atkal sirneklis un atkal muschu, kamehr Deewa nams istihrits tappe no sirnekleem un muschahm. Wissi basnizas gahjeji man pasinne un man labprah eeredseja un zitti man wehl flaweja. Man scheet, kad es fo labbu esmu strahdajis, tad Deews man gan palihdseshs arri behdu deenas. —

Tu effi labbas mahzibas dsirdejis, teize tehws. Deewa rohka irr wissur, fur mehsh fo labbu strahdajam. Us Deewu palautees un labbu darriht un atkal labbu darriht un us Deewu zerreht, tas irr ta wisslabbaka dsihwibas gudriba.

L.

24ta gramata.

Zihraues mahzitajam.

Masa Delschu zeema,
tai 24ta Septempera deena 1831.

Woi juhs wehl wesseli, zeenigs mahzitais, mihlais wissdahrgakais tehws? — woi Deews muhs' mihlu Zihrawu lihds schim wehl glahbis, preeksch nemeera, preeksch niknahm flimibahm? — Woi tee mihlee mannejee wehl wissi dsihwi? — Wissi, wissi juhs' mihli, dahrgi? — — Juhs ne spehju taggad zittadi, ka zaur scho lappinu jautah, ka Deews Jums lihds? Woi Juhs wesseli, manni schehligi labdarritaji, manni ustizzigi gahdataji schè schwechumna? — Al! Juhs mihli wissi, fur esseet Juhs? fadehl man ne atbildeht? — — Welti,

welti mannas wehleschanas, Juhs manni ne dsirdeet — — —

Bet fo palihds mannas gauhchanas? — tahli tee ustizzigi — winni ne dsird mannas nopuh-tas, mannas luhgschanas; tomehr ir no schahm behdu deenahm ta pehdiga nahks, un es atkal, wissus sawus mihlus lihgsniba apkampschu, sawa dahrga tehwu semmitè kluschu. — Leelas taggad mannas behdas, jo feschas pastu deenas par welti gramatu nessejam esmu prettim gahjis, par welti preezajees, par welti zerrejis. Mannas faldakas wehleschanas tappe katrureis fagrautas. — Gan zaur awisehm dauds preezigas sinna no sawa mihla schehliga Keisara, no mihlas Petersburgas, no sawa warriga tehwa-semmes karra-spehka dabbuju, gan preezajohs — — bet al! tahs augstakas, tahs fwehtakas sinna no sawas tehwischkas, ne-weens man ne nesh — Zif daschas nopuh-tas wehl mannas fruh-tis ne zels, lihds tas preeka brieds atnahks, kas manni weddihs, fur meeriga laimiba dsihwoju.

Swehdeena tai 25ta Septempera deena.

Nemeerigi gulleju — masa gaismina uszeh-lohs; — daschadas bailigas dohmas man no meega rahwe — Saulite jauki prett rihteem rahdohs; eeschu lauka, tur augstaka waldischana meeru meklegt, sawu garru spehjinah, ta tehwa prahthu, kas man tik dauds preekus suhta, ir schi behdiga laika atsicht. — — — — — Basniza jaw sawanna; ta augsta fwehta dseesma: „Es esmu sawu fird' un prahthu, eeksch Deewa prahtha nodewis“ manni lohti apmeerinaja. — — — Schodeen pahbaru behrni tappe pahrlaufinati; muhsu mihlais mahzitajs ar leelu preezibu tohs fwehtus auglus sawas grubtas nopuhleschanas pee teem behrnineem, kurrus ka sawus paschus mihl un zeena, redseja. Zits pee zitta mihligi pee-glauduschees, winni preezigi wissu atbild un istahsta, fo tas ustizzigs tehws un mahzitajs janta. Saldas wehleschanas mohdohs manna dwehselè. — — — — — Pahrlauschinaschana beidsahs; nu ilgak ne warru rantees — man jaeet pascham us pastu, raudsicht, woi ne buhs gramatas, woi ne buhs pazinsch no mihla tehwa un mahzitaja? — — — — — Juhs bija tas zelsch — to juhdssemni ka wersti

nogahju; jau redseju Gulawwas pasta nam-
mu — kà nu buhs, kas buhs, ko es atraddi-
schu? to Deews sinn — ar wissu meerà doh-
schohs. — Gan mihligi pasta-kungs mannas
labbas deenas fanehne, bet tas arri bija wiss;
gan noschelloja mannas sfunjas, ka pawelti
atnahjis, wairak man ne spehje lihdscht. Kluffi
greesohs atpakkal, us mahjahm eet; Deewa
prahà, meerà dohtees, stiprinajohs, zif speh-
dams. — Kad pahrnahzu, tam brihscham bas-
niza beidsahs; ne weens ne sinnaja, fur biju
bijis. — Prett palaunagu arri pasta-gahjeis
pahrnahze; tē atkal daschi preeki mohdahs
mannà behdinatà dwehsele. Preekà lassiju, ka
manna mihla Pehtersburg-pilssehta to uswinne-
schanu Warschauwas ar preeku un lihgsinibu
fwinnejuschi, ka mans zeenigs schehligs Reisars
lohti preezajees. — — Preekà lassiju, ka muhs
mihlsch karra spehks tik laipnigi prett saweem
eenaidneekem usweddahs, ka mannas mihlas
tehwa semmes gohds leels, ka taggad War-
schauwa 60 muhs' Generalus usrahdoht, ka
muhs zeenigs Groszwirfts Michael schehligi
katru pee ferim laisch, kas ko wehle, ka muhs
tehwa semmes karraspehks augstfirdigi ar War-
schauwas eedsihwotajeem, wissam eenaidam
gallu taifa. — — — Kur nu palikkat wissfi
Zuhs, kas manni tik dauds nizzinajeet, mannu
mihlu tehwa semmi apfimeedami? Nu Zuhs
kaunigahm azzim no mannim behgeet, nu ne
gribbat atzerreetees, zif reis manni behdina-
jeet. — Uk! daschuireis weentulibà norauda-
johs. — Zuhs manna mihla schehliga tehwa
un Reisara karraspehku gribbejat isnihzinacht,
bet Deews winnu paaugstinaja. Taggad atkal
mannai mihlai tehwa semmei ta meera faulite
uslezz, ta meera faulite atspihd un manna teh-
wa semme atkal sels un seedehs. — Labbaki eet,
ne kà Zuhs pamulksichi dohmajeet. — Zuhs
mannu ustizzibu tik ahtri ne sawahkseet, ko breef-
migi raustijuschi. —

Wakkar ittin febbi gahju pee sawa mihla mah-
zitaja, Direktora Nidel, kas manni mihligi
fanehne. „Nu mans mihls Bergmann, mehsh
taggad ilgi ne effam redsejuschees, kà Jums klah-
jahs, woi Zuhs wesseli?“ — — Wessels,
zeen. mahz., arween sawam nolikkumam pee-

tizzigs paleeku. — „Tas labbi, draugs (man
rohku sneegdams) Zuhs man allasch preeks
effect manna dahrsà preeksch tahs muhschi-
bas.“ — No manna tehwa un mahzitaja ne
warru rakstischanu sagaidiht, gan ne sinnu, kà
manneem mihseem wisseem klahjahs, tomehr
manna dwehsele kluffàs pateikschanàs preeza-
jahs, ka weenreis mannas mihlas tehwa sem-
mes nemeers beigsees. — — „Mans mihlais
behrs (abbas rohkas mannim sakehre) es lohti
preezajohs par Zuhs leelu mihlestibu preeksch
tehwa semmes, ko tik daudreis, tik daudskahr-
tigi pee jums mannijis un juhs tehwa semme,
winna augstis waldineeks, winna warrigs
karraspehks arri to nopeln — to wehrti; es
preekà wehl schodeen lassiju, kà winni mihligi ar
saweem eenaidneekem faetahs.“ — — Manna
tehwa semme — manni preeki — manna dsih-
wiba muhscham paliks. — — „To es jums
ustizzu, mihla dwehsele, Zuhs augstis lepnuns
sawas tehwa semmes, sawu labdarritaju.“ —
Zuhs, mans mihlais mahzitais, tehws, mans
augstais waddons us to muhschibu, juhs firsnig-
gas mahzibas manni preeksch ta pohsta tahs
behdu nastas glahbi. — „Mans mihlais, tas
naw mans nopelns, es pats to flawaju tai aug-
stai mahzibai muhsu tizzibas, kas manni wadda,
bet woi Zuhs ne preezajeetees schodeen par man-
neem behrneem? ak! ko schodeen baudiju, sawus
mihlus pahrklauschinadams — jums ne warru
to preeku isfazzih; teescham katram gohda zil-
wekam waijadseja dattu nemt pee mannas lai-
mes“ — — — Es gaischi Zuhs' fwehtus
preekus atsihstu; katru reis, kad Zuhs kà ustiz-
zigs tehws stary saweem behrnineem to Deewa
wahrdi dehsteet, ar katru brihd mannas wehle-
schanas, kahdu reis arri ko strahdaht schis juhsu
preekschihmes, jo stiprakas tohp; manna dweh-
sele ilgojahs pehz scheem fwehteem preekeem. —
„To es tizzu, Zuhs, schihsh skohlas gohds,
sawas tehwa semmes fwehtibas allasch buhseet;
Deews juhs ustizzibu apfargahs, juh' fwee-
drus fwehtihsh.“ — — — — —
Es esinu ittin wessels, mudrs, strahdaju weenu-
mehr — sahbdams gaisminai austoh, lihds
spehki wakkarà lohzeklus waldbiht spehj. — —
Tai 5tā Septembeer deenà gan wissfi manni skoh-

las beedri sawahfahs, bet to paschu deenu nahze pawehleschana, ka tahs Kolera flimmibas dehl, wehl naw brihw kohpâ palift. Jfkats no Direktora un no wisseem zitteem fohlineiste-reem preeksch trihs neddelahm darbu dabbuja un tâ gan drihs pufse atkal isklichda. Iru pufsfwehtâ atkal wiffi fanahks un tad pirmu deenu, tai ^{27. September} _{3. Oktober} — deenâ atkal wifs ees wezzu zellu. —

Brihscham man gan daschbaschadi eet, bet preeksch mannas fohlas, Palbeers Deewam! brihnischligi. Manna wesseliba kâ dselstis un wairak ne gribbu; — bes zihnischanas ne kahds winninsch.

Dshwojeet wesseli, zeenigs mihlais tehws! Maksteet no Zihraues kungeem, no Zihrawas, no wisseem Zuh's peederrigeem; — es wiffus mihlestibâ atzerrohs — pateizigi muhscham peeminneschu. Manneem wezzakeem dauds labbas deenas; mannus mihlus brahlischus, mahfinaas, raddus, draugus mihlestibâ apkampju. Ar Deewu, Tehws, draugs, labbadarritajs, eefahzejs, weddejs mannas laines — Zuhf' muhscham pateizigs audseknis.

Andrejs.

Teefas fluddinaschana.

Us pawehleschana tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs ic. ic. ic., tohp no Zulkuma aprinka teefas fluddinahts, ka ta manta to laulatu draugu Forster, prohti: lohpi, daschadas pee nanimabuhshanas derrigas leetas un weena leiermanna kaste, 15tâ Dezemberâ schi gaddâ, pulksten 2 pehz pufsbdeenas, Slogenbel muischâ, dehl aismakfaschanaas winnu parradu pee Semenes muischas waldischanaas, teem wairakfohlitajeem taps pahrdohstas.

Zulkumâ 16tâ Nowembera 1831. 2
(Z. S. W.) L. v. Kleist, aprinkafoghigis.
(Nr. 786.) Siktehrs G. Paul.

Us pawehleschana tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs ic. ic. ic., tohp no Zulkumes aprinka teefas — kad pehz schim fahrtigahm nolikshanahm tas Narbatowitscha zilte no

augstas waldischanaas ir turpnaht usurrans auglu-ihpachums to Libbartu mahju, kas us muischneeku Ahbaues muischas rohbescheem stahw, no Jurgeem 1832 us feschdeem gaddem tam wairakfohlitajam us renti isdohdams lrr — wiffi tee, kas scho Libbartu mahju auglu-krashchanaas teesu no Jurgeem 1832 lihds tur 1836 us renti grihb nemt, zaur scho us-faukti, 12tâ Bewrara 1832 pee schahs aprinkateefas rahditees, sawu fohlischanu un wairakfohlischanu preekscha zelt, un fagaidiht, ka tam wairakfohlitajam pehz tahm, tanni noliktâ deenâ sinnamu darramahm, bet taggad pee schahs teefas isluchojamahm sinnam un norunnahm, tahs paschas mahjas us feschdeem gaddem us auglu-krashchana tap nospreestas un nodohstas.

Zulkumê, 24tâ Nowembera 1831. 3
(Z. S. W.) L. v. Kleist, aprinkafoghigis.
(Nr. 799.) Siktehrs G. Paul.

Us Kulbigas aprinka teefas nospreedumu taps tas appaksch Wahres muischas dshwodams bruhweris Kalman Lewin, — dehl parradu no 40 subr. Rubb. un 20% subr. Kap., kâ arri peekrisdamu makfaschana preeksch to fuhdsetaju Wikstrôhm, nosirahdaschanaas — 4tâ Janwara nahkoscha gadda pee schahs teefas us deenesu isdahwahts, kas zaur scho tohp sinnamâ darrihts.

Kulbigas aprinka teefa, 20tâ Nowembera 1831. 3
(Z. S. W.) Aprinkafoghigis v. Wolschwing.
(Nr. 1060.) G. Günther, siktehrs.

Zitta fluddinaschana.

Kad tee frohgi un tahs sudmallas to muischu Nerrete, Salwene un Daudsewas, kâ arri tee Dihndales muischu frohgi no Jahneem 1832 us trihs gaddem us renti isdohhti, un tadeht teem wairakfohlitajeem tohrgi noturreti taps, prohti: Dihndales muischâ 9tâ Janwara preeksch pufsbdeenas; Salwenes muischâ 12tâ Janwara preeksch pufsbdeenas, un Nerretes muischâ 15tâ Janwara preeksch pufsbdeenas — tad tas zaur scho tohp sinnamâ darrihts, kâ tee, kas schahs rentes grihb uenemt, ne ween us tahm noliktahm deenahm ar sawahm fohlischanahm un pahrfohlischanahm tur peeteiktees, bet arri wiffas wajjadstigas sinnas no tahm us renti isdohdamahm leetahm pee tahm muischas waldischanahm warr dabbuht.

Zelgawâ, 28tâ Nowembera 1831. 3
Oberhofgerichtsrath von der Nowen,
kâ augstakais weetneeks tahs zeenigas leelas mahtes
Schuwaloff, dsim. no Walentinowit.

3 s t z u d r u c k e n e r l a u b t .

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 550.